

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення ефективного функціонування експортно-кредитного агентства

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У частині четвертій статті 15 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43) слова "Закону України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту" замінити словами "Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності".

2. У частині чотирнадцятій статті 7 Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

у пункті 1 слова "останнього року" замінити словами "останніх п'яти років";

у пунктах 5 і 6 слова "останнього року" замінити словами "останніх трьох років".

3. У Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами):

1) пункт 1 частини першої статті 1 викласти в такій редакції:

"1) фінансова установа – юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом

порядку. До фінансових установ належать банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, – інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг. Експортно-кредитне агентство, утворене відповідно до Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності", є фінансовою установою із спеціальним статусом. Не є фінансовими установами (не мають статусу фінансової установи) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій у порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України";

2) абзац четвертий частини третьої статті 2 виключити;

3) статтю 5 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Експортно-кредитне агентство надає послуги із страхування, перестраховання та надання гарантій відповідно до Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності".

Державне регулювання та нагляд за діяльністю Експортно-кредитного агентства здійснює Національний банк України з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності".

4. У Законі України "Про страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50 із наступними змінами):

1) абзац другий преамбули замінити двома новими абзацами такого змісту:

"Дія цього Закону не поширюється на державне соціальне страхування.

Державне регулювання та нагляд за діяльністю Експортно-кредитного агентства здійснює Національний банк України з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності". Діяльність Експортно-кредитного агентства здійснюється відповідно до Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності". Дія цього Закону поширюється на діяльність Експортно-кредитного агентства в частині укладення, виконання та припинення договорів страхування та перестраховання, що укладаються Експортно-кредитним агентством при здійсненні діяльності із страхування та перестраховання".

У зв'язку із цим абзац третій вважати абзацом четвертим;

2) частину першу статті 2 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Експортно-кредитне агентство вважається страховиком-резидентом із спеціальним статусом".

5. Частину другу статті 3 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 9, ст. 79 із наступними змінами) після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"актів Національного банку України, розроблених на реалізацію положень Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності".

У зв'язку з цим абзаци четвертий – вісімнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим – дев'ятнадцятим.

6. В абзаці третьому частини другої статті 3 Закону України "Про управління об'єктами державної власності" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456 із наступними змінами) слова "Законом України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту" замінити словами Законом України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності".

7. У Законі України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43; 2018 р., № 6–7, ст. 38):

1) назву Закону викласти в такій редакції:

"Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності";

2) частини першу і другу статті 1 викласти в такій редакції:

"1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) іноземний покупець – суб'єкт господарювання – нерезидент, що здійснює придбання товарів (робіт, послуг) українського походження відповідно до зовнішньоекономічного договору (контракту), укладеного з українським експортером;

2) роботи, послуги українського походження – роботи, послуги, що виконуються та надаються суб'єктами господарювання – резидентами України;

3) товари українського походження – товари, що повністю вироблені або піддані достатній переробці в Україні відповідно до критеріїв, установлених Митним кодексом України;

4) український експортер – суб'єкт господарювання – резидент України, який здійснює експорт товарів (робіт, послуг) українського походження.

2. Терміни "перестраховання", "страхувальник", "страховий ризик", "страховий випадок", "страхова сума", "страхова виплата", "страховий тариф",

"страхова премія", "страхові резерви" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про страхування".

Терміни "ділова репутація", "істотна участь", "структура власності", "афілійована особа", "споріднена особа" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

Термін "конфлікт інтересів" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про банки і банківську діяльність";

3) частини першу, третю і четверту статті 2 викласти в такій редакції:

"1. Для стимулювання експорту товарів (робіт, послуг) українського походження Кабінет Міністрів України утворює Експортно-кредитне агентство (далі – ЕКА), що на добровільних та комерційних засадах здійснює страхування, перестраховування, надає гарантії за договорами, які забезпечують розвиток експорту";

"3. ЕКА утворюється у формі акціонерного товариства та є юридичною особою приватного права, що провадить діяльність на комерційній основі. Засновником та акціонером ЕКА, якому належить не менше 50 відсотків статутного капіталу плюс одна акція (мінімальна частка корпоративних прав держави у статутному капіталі ЕКА), є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі ЕКА, здійснює Кабінет Міністрів України через уповноважений ним орган управління (далі – уповноважений орган управління).

Стосовно мінімальної частки корпоративних прав держави у статутному капіталі ЕКА не можуть вчинятися дії, наслідком яких може бути відчуження цих корпоративних прав з державної власності.

У разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім держави, такі акціонери ЕКА зобов'язані попередньо погодити з Національним банком України у встановленому ним порядку набуття та/або збільшення істотної участі в ЕКА.

4. Статут ЕКА затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням з Національним банком України та має відповідати вимогам законів України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Початковий статутний капітал ЕКА становить не менш як 2 мільярди гривень. Статутний капітал формується за рахунок коштів державного бюджету, облігацій внутрішньої державної позики (якщо це передбачено законом про Державний бюджет України на відповідний рік). У разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім

держави, статутний капітал формується також за рахунок грошових коштів таких акціонерів ЕКА";

4) у статті 3:

пункт 1 частини першої викласти в такій редакції:

"1) створення системи страхування та гарантування при проведенні експортних операцій";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Основними напрямками державної підтримки експортної діяльності є:

1) впровадження програм кредитної підтримки українських експортерів з державного бюджету через уповноважені банки;

2) часткова компенсація відсоткової ставки за кредитами, наданими за зовнішньо-економічними договорами (контрактами), укладеними з українським експортером (далі – експортні кредити);

3) надання державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань ЕКА.

Державна підтримка експортної діяльності шляхом часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами надається в межах обсягів, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік";

частину третю виключити;

5) у статті 4:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 4. Мета, основні завдання та принципи діяльності Експортно-кредитного агентства";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Діяльність ЕКА базується на таких принципах:

добровільності – страхування, перестраховування чи отримання гарантій в ЕКА є добровільним та не може бути передумовою для здійснення інших правовідносин, крім здійснення часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;

відкритості – оприлюднення інформації про діяльність ЕКА, пріоритети та напрями його роботи;

конкурентності – всі суб'єкти господарювання мають рівний доступ до послуг, що надаються ЕКА, згідно з цим Законом;

законності – дотримання національного законодавства та зобов'язань України, що випливають з членства в міжнародних організаціях та угодах, зокрема СОТ та Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та

Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, тощо";

б) статті 5 і 6 викласти в такій редакції:

"Стаття 5. Особливості системи управління Експортно-кредитного агентства

1. Положення законів України "Про управління об'єктами державної власності" та "Про акціонерні товариства" поширюються на органи управління ЕКА та систему внутрішнього контролю ЕКА з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Органами управління ЕКА є:

- 1) загальні збори акціонерів;
- 2) наглядова рада;
- 3) правління.

3. Кількісний склад наглядової ради ЕКА встановлюється загальними зборами акціонерів, але не може бути меншим п'яти членів, включаючи незалежних членів наглядової ради, кількість яких має становити більшість у загальному складі наглядової ради.

Вимоги щодо незалежності незалежних членів наглядової ради ЕКА встановлюються Законом України "Про управління об'єктами державної власності". Національний банк України має право визначати додаткові вимоги до незалежних членів наглядової ради ЕКА.

До виключної компетенції наглядової ради належить:

1) погодження та контроль за виконанням фінансового плану, у тому числі фінансування виконання функцій з управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту;

2) забезпечення функціонування комплексної та адекватної системи внутрішнього контролю ЕКА, контроль за ефективністю її функціонування;

3) погодження організаційної структури ЕКА;

4) затвердження внутрішніх положень, що регламентують діяльність осіб, відповідальних за виконання ключових функцій;

5) призначення та звільнення керівника з управління ризиками (головного ризик-менеджера), керівника з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (головного комплаєнс-менеджера), головного внутрішнього аудитора;

6) затвердження умов трудових договорів, які укладатимуться з керівниками та працівниками підрозділів з управління ризиками, з контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту (або особами, які

виконують функції цих підрозділів), актуарієм, корпоративним секретарем, встановлення розміру їхньої винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат;

7) здійснення контролю за діяльністю керівника з управління ризиками (головного ризик-менеджера), керівника з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (головного комплаєнс-менеджера), головного внутрішнього аудитора, корпоративного секретаря;

8) визначення переліку функцій та/або бізнес-процесів ЕКА, до виконання яких можуть залучатися спеціалізовані юридичні та/або фізичні особи на договірних умовах, а також визначення вимог до таких осіб з урахуванням вимог, встановлених Національним банком України;

9) затвердження політик із страхування, перестраховування та надання гарантій;

10) затвердження положення про страхові тарифи, склад страхових резервів, правила їх формування та використання;

11) затвердження внутрішніх положень ЕКА щодо системи внутрішнього контролю: стратегії управління ризиками, політики управління комплаєнс-ризиком, політики системи внутрішнього контролю, інших документів, визначених Національним банком України;

12) затвердження за погодженням з Національним банком України переліку видів діяльності ЕКА;

13) здійснення інших повноважень, віднесених до виключної компетенції наглядової ради Законом України "Про акціонерні товариства" та статутом ЕКА.

4. Кількісний склад правління встановлюється наглядовою радою, але не може бути меншим п'яти членів. До складу правління входять голова правління, заступники голови правління та члени правління, які обираються наглядовою радою у порядку, передбаченому статутом ЕКА, з урахуванням вимог, визначених цим Законом.

5. Особи, які входять до складу наглядової ради, правління та головний бухгалтер ЕКА повинні відповідати кваліфікаційним вимогам, що встановлюються Національним банком України.

Кваліфікаційними вимогами є вимоги щодо ділової репутації та професійної придатності, а щодо незалежних членів наглядової ради – також вимоги до незалежності.

Не допускається призначення особи на посаду члена наглядової ради, якщо таке призначення може призвести до конфлікту інтересів.

6. ЕКА зобов'язана створити систему внутрішнього контролю, яка складається з таких ключових функцій:

управління ризиками;

контроль за дотриманням норм (комплаєнс);
внутрішній аудит.

До осіб, відповідальних за виконання ключових функцій, належать:

керівник підрозділу з управління ризиками (головний ризик-менеджер) – з питань управління ризиками;

керівник підрозділу з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (головний комплаєнс-менеджер) – з питань контролю за дотриманням норм (комплаєнс);

керівник підрозділу з внутрішнього аудиту (головний внутрішній аудитор) – з питань внутрішнього аудиту.

7. Вимоги до системи внутрішнього контролю ЕКА, у тому числі вимоги до осіб, відповідальних за виконання ключових функцій, зазначені у частині шостій цієї статті, встановлюються Національним банком України.

8. ЕКА з метою здійснення актуарних розрахунків, складання актуарного звіту, забезпечення адекватності та прийнятності методологій та моделей у розрахунку страхових резервів, перевірки адекватності та прийнятності механізмів та умов перестраховування, зобов'язана мати у штаті або залучити на договірних умовах особу, яка відповідає встановленим Національним банком України кваліфікаційним вимогам до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками.

Стаття 6. Види та умови діяльності Експортно-кредитного агентства

1. ЕКА провадить діяльність із страхування, перестраховування та надання гарантій відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів, прийнятих для реалізації положень цього Закону, статуту ЕКА, внутрішніх документів ЕКА, що включає такі види діяльності:

- 1) страхування та перестраховування експортних кредитів;
- 2) страхування та перестраховування факторингу;
- 3) страхування та перестраховування зовнішньоекономічних договорів (контрактів);
- 4) страхування та перестраховування прямих інвестицій з України;
- 5) страхування та перестраховування акредитивів;
- 6) страхування та перестраховування договірних банківських гарантій;
- 7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів;
- 8) участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;
- 9) консультативна діяльність;

10) інші види діяльності із страхування та перестраховування, що не суперечать меті діяльності ЕКА та визначаються відповідно до вимог частини другої цієї статті.

ЕКА не має права одночасно надавати гарантії та укладати договори страхування щодо одних і тих самих ризиків/об'єктів.

2. Перелік видів діяльності ЕКА визначається статутом ЕКА згідно з положеннями цього Закону та міжнародними договорами України.

ЕКА має право додатково до переліку видів діяльності із страхування та перестраховування, зазначених у частині першій цієї статті, відповідно до ринкових потреб українських експортерів розширити перелік видів діяльності із страхування та перестраховування після погодження з Національним банком України відповідних змін до статуту ЕКА.

3. Передача виконання окремих функцій або бізнес-процесів ЕКА (крім ключових функцій ЕКА) спеціалізованим юридичним та/або фізичним особам на договірних умовах здійснюється за рішенням правління з урахуванням обмежень, встановлених Національним банком України.

4. При здійсненні діяльності із страхування базові страхові тарифи встановлюються ЕКА з урахуванням політичного ризику країни місцезнаходження іноземного покупця. Класифікація держав за рівнем політичного ризику здійснюється з урахуванням інформації, що надається Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) і Міжнародним союзом страховиків кредитів та інвестицій (Бернський союз).

5. Страхова сума за договором страхування або сума коштів грошового забезпечення (покриття) за гарантією ЕКА не може перевищувати 85 відсотків суми зовнішньоекономічного договору (контракту).

6. Відмова страхувальника (перестраховальника, бенефіціара за гарантією) від грошових претензій та прав вимоги за угодами, пов'язаними з договорами страхування (перестраховування, гарантії), без згоди ЕКА звільняє ЕКА від виплати відшкодування.

7. Гарантія виконання зобов'язань експортерами під час участі у міжнародних тендерах надається тільки за наявності договору між ЕКА та експортером із зобов'язанням експортера щодо відшкодування ним можливих збитків.

8. Страхування прямих інвестицій з України здійснюється виключно за умови спрямування таких інвестицій на створення інфраструктури, необхідної для розвитку експорту товарів (робіт, послуг) українського походження";

7) статтю 7 доповнити частиною другою такого змісту:

"2. ЕКА може отримувати від державних та приватних інвесторів, а також міжнародних організацій зазначені в абзацах третьому, четвертому та шостому частини першої цієї статті фінансові внески та допомогу у формі цільових грантів чи в іншій формі на підставі відповідного договору. ЕКА

забезпечує облік таких фінансових внесків та допомоги відповідно до законодавства";

8) статтю 8 викласти в такій редакції:

"Стаття 8. Сфери підтримки

1. Діяльність ЕКА із страхування, перестраховування та гарантування здійснюється виключно щодо товарів, робіт, послуг українського походження у значеннях відповідно до пунктів 2 і 3 частини першої статті 1 цього Закону та спрямовується на стимулювання виробництва та експорту таких товарів, робіт, послуг.

2. ЕКА не здійснює підтримку експорту товарів, що характеризуються за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД:

0101–0106, 0201–0210, 0301–0304, 0305 (крім 0305 10 00 00), 0306–0308, 0401 10 90 00, 0401 20 19 00, 0401 20 99 00, 0401 40 90 00, 0407 21 00 00, 0407 29, 0409 00 00 00, 0501 00 00 00, 0502, 0504 00 00 00, 0505, 0506, 0507, 0508 00 00 00, 0510 00 00 00, 0511, 0601–0604, 0701–0714, 0801–0813, 0814 00 00 00, 0901–0910, 1001–1008, 1201–1214, 1301, 1401, 1404, 1501 10 10 00, 1501 20 10 00, 1502 10 10, 1502 90 10 00, 1503 00, 1505 00 10 00, 1507 10, 1507 90 10 00, 1508 10, 1508 90 10 00, 1509 10 10 00, 1510 00 10 00, 1511 10, 1511 90 91 00, 1512 11, 1512 19 10 00, 1512 21, 1512 29 10 00, 1513 11, 1513 19 30 00, 1513 21, 1513 29 30 00, 1514 11, 1514 19 10 00, 1514 91, 1514 99 10 00, 1515 11 00 00, 1515 19 10 00, 1515 21, 1515 29 10 00, 1515 50 11 00, 1515 50 19 00, 1515 50 91 00, 1515 90 21 00, 1515 90 29 00, 1515 90 31 00, 1515 90 40 00, 1515 90 51 00, 1515 90 59 00, 1515 90 60 00, 1516 20 95 00, 1516 20 98 21, 1516 20 98 22, 1516 20 98 23, 1518 00 39 00, 1518 00 31 00, 1701, 2207, 2208 20 40 00, 2208 20 89 00, 2208 90 91 10, 2208 90 91 90, 2208 90 99 10, 2208 90 99 90, 2302, 2307 00, 2304 00 00 00, 2305 00 00 00, 2306, 2308 00 40 00, 2401–2403, 2501 00, 2502 00 00 00, 2503 00, 2504–2530, 2601–2621, 2701–2714, 2715 00 00, 2716 00 00 00, 2801–2853, 2901–2935, 2938, 2939, 2940 00 00 00, 2942 00 00 00, 4101–4107, 4112 00 00 00, 4113–4115, 4301, 4302, 4401–4409, 4501, 4502 00 00 00, 4504, 4601 (крім 4601 21, 4601 22, 4601 29), 4701 00, 4702 00 00 00, 4703–4707, 5001 00 00 00, 5002 00 00 00, 5003 00 00 00, 5004 00, 5005 00, 5006 00, 5101–5109, 5110 00 00 00, 5201 00, 5202–5207, 5301–5308, 5401–5404, 5405 00 00 00, 5501–5511, 5601 (крім 5601 21, 5601 22), 5602, 5604–5608, 5609 00 00 00, 6701 00 00 00, 6702, 6703 00 00 00, 6801 00 00 00, 6802, 6803 00, 6805–6807, 6812 (крім 6812 91 00 00), 6814, 6815, 7001 00 10 00, 7101–7112, 7201–7229, 7401 00 00 00, 7402 00 00 00, 7403–7410, 7501–7506, 7601–7607, 7801, 7802 00 00 00, 7804, 7901, 7902 00 00 00, 7903, 7904 00 00 00, 7905 00 00 00, 8001, 8002 00 00 00, 8003 00 00 00, 8101 (крім 8101 99), 8102 (крім 8102 95 00 00, 8102 99 00 00), 8103 (крім 8103 90), 8104 (крім 8104 90 00 00), 8105 (крім 8105 90 00 00), 8106 00 (крім 8106 00 90 00),

8107 (крім 8107 90 00 00), 8108 (крім 8108 90), 8109 (крім 8109 90 00 00), 8110 (крім 8110 90 00 00), 8111 00 (крім 8111 00 90 00), 8112 (крім 8112 19 00 00, 8112 21 90 00, 8112 29 00 00, 8112 59 00 00), 8113 00, 9701, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00";

9) статтю 9 викласти в такій редакції:

"Стаття 9. Державне регулювання та нагляд за діяльністю Експортно-кредитного агентства

1. ЕКА є страховиком із спеціальним статусом, що здійснює діяльність на підставі ліцензії на здійснення діяльності ЕКА (далі – ліцензія), що включає страхування, перестраховування, надання гарантій. Порядок видачі та анулювання ліцензії встановлюється Національним банком України за погодженням з уповноваженим органом управління.

2. Державне регулювання та нагляд за діяльністю ЕКА здійснює Національний банк України згідно з цим Законом, законами України "Про Національний банк України", "Про страхування", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", а також нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до зазначених законів.

3. На ЕКА не поширюються вимоги Закону України "Про управління об'єктами державної власності" щодо обов'язкової виплати дивідендів.

4. Діяльність ЕКА із страхування, перестраховування та надання гарантій здійснюється відповідно до:

1) політики страхування, яка включає, зокрема, загальні умови страхування, порядок визначення страхових сум, страхових премій та базових страхових тарифів, перелік страхових ризиків та страхових випадків;

2) політики перестраховування, яка включає, зокрема, порядок, механізми та умови перестраховування ризиків ЕКА;

3) політики надання гарантій, яка включає, зокрема, загальні умови надання гарантій.

ЕКА подає до Національного банку України у визначеному ним порядку протягом п'яти робочих днів з дня затвердження політики страхування, перестраховування та надання гарантій, зміни до них.

5. Порядок надання ЕКА державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань ЕКА встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до бюджетного законодавства.

6. Національний банк України у межах компетенції, визначеної цим Законом:

1) за погодженням з уповноваженим органом управління розробляє і затверджує нормативно-правові акти, обов'язкові для виконання ЕКА, та контролює їх виконання;

2) за погодженням з уповноваженим органом управління визначає порядок ліцензування ЕКА та умови провадження діяльності ЕКА (ліцензійні умови);

3) погоджує розширення видів діяльності ЕКА;

4) визначає порядок здійснення державного нагляду за діяльністю ЕКА, що включає порядок здійснення безвиїзного нагляду та проведення планових і позапланових інспекційних перевірок ЕКА, афілійованих осіб ЕКА, крім Кабінету Міністрів України, та споріднених осіб ЕКА, крім юридичних осіб, власником істотної участі у яких є держава, порядок застосування до ЕКА заходів, передбачених частиною восьмою цієї статті;

5) за погодженням з уповноваженим органом управління визначає вимоги до корпоративного управління ЕКА;

6) визначає вимоги до системи внутрішнього контролю ЕКА;

7) за погодженням з уповноваженим органом управління визначає особливості формування та використання страхових резервів, інших фондів та резервів;

8) за погодженням з уповноваженим органом управління визначає обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, якості активів та ризиковості операцій;

9) погоджує або відмовляє у погодженні набуття та/або збільшення істотної участі в ЕКА інших акціонерів, крім держави, визначає порядок такого погодження, встановлює вимоги щодо ділової репутації та фінансового стану таких акціонерів;

10) встановлює вимоги до структури власності ЕКА та порядку її розкриття (у разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім держави);

11) встановлює перелік показників звітності, порядок, обсяги, способи і строки подання регуляторної та іншої, ніж фінансова, звітності (у тому числі актуарного звіту) до Національного банку України, а також обсяги та порядок розкриття інформації у звітності ЕКА щодо діяльності із страхування, перестраховування та надання гарантій;

12) за погодженням з уповноваженим органом управління встановлює перелік ознак ризикової діяльності ЕКА;

13) за погодженням з уповноваженим органом управління встановлює інші вимоги до діяльності ЕКА.

7. Національний банк України має право проводити планові та позапланові інспекційні перевірки ЕКА та його діяльності, афілійованих осіб ЕКА, крім Кабінету Міністрів України, та споріднених осіб ЕКА, крім юридичних осіб, власником істотної участі у яких є держава.

8. У разі порушення ЕКА вимог законодавства Національний банк України у встановленому ним порядку має право:

1) тимчасово збільшувати частоту подання фінансової та інших видів звітності або вимагати надання додаткової інформації;

2) вимагати складення або оновлення плану відновлення діяльності ЕКА. Вимоги та порядок складення плану відновлення діяльності ЕКА визначаються Національним банком України;

3) вимагати реалізації заходів плану відновлення діяльності ЕКА;

4) тимчасово, у тому числі до усунення виявлених порушень, встановлювати для ЕКА обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності;

5) встановлювати підвищені вимоги до системи внутрішнього контролю ЕКА;

6) скликати загальні збори акціонерів ЕКА безпосередньо або вимагати скликання загальних зборів акціонерів ЕКА органами управління ЕКА;

7) тимчасово відсторонювати від виконання обов'язків окремих осіб, які входять до складу правління, наглядової ради, осіб, відповідальних за виконання ключових функцій, головного бухгалтера ЕКА;

8) застосовувати до ЕКА заходи впливу, передбачені Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", з урахуванням спеціального статусу ЕКА.

У разі виявлення підстави для застосування заходу впливу Національний банк України невідкладно повідомляє про це уповноважений орган управління.

У разі розгляду питань щодо застосування заходу впливу Національний банк України запрошує у визначеному ним порядку для надання пояснень/заперечень уповноважену особу (уповноважених осіб) ЕКА або іншу особу, яка стала об'єктом перевірки Національного банку України та щодо якої має бути прийнято таке рішення, а також представника (представників) уповноваженого органу управління.

У разі якщо порушення вимог законодавства та його наслідки усунуті ЕКА самостійно до застосування заходів впливу, Національний банк України не застосовує заходи впливу за таке порушення";

10) частину третю статті 10 викласти в такій редакції:

"3. ЕКА щорічно готує та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті звіт про результати діяльності, інформацію та інші документи (звіти), у тому числі обов'язкові до оприлюднення відповідно до вимог законодавства";

11) у статті 11:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Кабінет Міністрів України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік передбачає видатки, необхідні для надання державної підтримки експортної діяльності за напрямками, визначеними частиною другою статті 3 цього Закону";

пункт 5 частини другої виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Якщо страхова сума або розмір гарантії за договором, який укладається ЕКА, перевищує 10 відсотків вартості активів ЕКА за даними останньої річної фінансової звітності, рішення про надання згоди на укладення такого договору приймає наглядова рада ЕКА з урахуванням вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України до обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, якості активів та ризиковості операцій ЕКА";

частини четверту і п'яту виключити;

частину восьму викласти в такій редакції:

"8. Порядок та умови здійснення часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами встановлюються Кабінетом Міністрів України. Часткова компенсація відсоткової ставки за експортними кредитами за рахунок коштів ЕКА забороняється";

12) абзац другий пункту 4 статті 13 "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції:

"вжити заходів щодо приєднання України до рамкової домовленості з офіційно підтримуваних експортних кредитів 1978 року і п'яти додатків до неї та долучення до робочої групи з експортних кредитів та кредитних гарантій".

8. Частину другу статті 4 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 12, ст. 68 із наступними змінами) доповнити абзацом сорок сьомим такого змісту:

"корпоративні права, що належать державі у статутному капіталі Експортно-кредитного агентства, утвореного Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності", в обсязі не менше ніж 50 відсотків плюс одна акція".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через дев'ять місяців з дня набрання ним чинності, крім пункту 2 і підпункту 8 пункту 7 розділу I, пунктів 4 і 5 цього розділу, які вводяться в дію з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Експортно-кредитному агентству протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону привести свою діяльність у відповідність із цим Законом та звернутися до Національного банку України із заявою про видачу ліцензії на здійснення діяльності Експортно-кредитного агентства.

У разі порушення строку, передбаченого абзацом першим цього пункту, Національний банк України повідомляє про це Кабінет Міністрів України.

Установити, що Експортно-кредитне агентство має право здійснювати діяльність із страхування, перестрахування та надання гарантій, передбачену цим Законом, без отримання ліцензії на здійснення діяльності Експортно-кредитного агентства, але не більше одного року з дня введення в дію цього Закону.

3. Експортно-кредитне агентство протягом одного місяця з дня введення в дію цього Закону подає до Національного банку України реєстраційну картку для внесення відповідного запису до Державного реєстру фінансових установ. Подання інших документів для включення Експортно-кредитного агентства до Державного реєстру фінансових установ не вимагається.

Національний банк України забезпечує включення Експортно-кредитного агентства до Державного реєстру фінансових установ протягом одного місяця з дня отримання реєстраційної картки, передбаченої цим пунктом.

4. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Національному банку України до дня введення в дію цього Закону:

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом. Акти Національного банку України, прийняті для реалізації цього Закону, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються без урахування вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

Президент України

м. Київ
24 березня 2022 року
№ 2154-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ